

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 85/23

Luxemburg, 24 mei 2023

Arrest van het Gerecht in zaak T-268/21 | Ryanair/Commissie (Italië – steunregeling - COVID-19)

Het Gerecht verklaart het besluit nietig waarbij de Commissie een steunmaatregel heeft goedgekeurd die bestaat in subsidies die Italië in het kader van de COVID-19-pandemie aan Italiaanse luchtvaartmaatschappijen heeft betaald

De Commissie heeft geen motivering gegeven voor haar vaststelling dat de betrokken maatregel niet in strijd is met andere Unierechtelijke bepalingen dan die inzake staatssteun

In oktober 2020 heeft de Italiaanse Republiek bij de Europese Commissie een steunmaatregel aangemeld waarbij aan bepaalde luchtvaartmaatschappijen met een Italiaanse licentie subsidies zijn uitgekeerd uit een schadevergoedingsfonds van 130 miljoen EUR (hierna: „betrokken maatregel”). Deze maatregel was bedoeld om de schade te vergoeden die de in aanmerking komende luchtvaartmaatschappijen hebben geleden door de reisbeperkingen en andere in het kader van de COVID-19-pandemie genomen lockdownmaatregelen.

Overeenkomstig een van de subsidiabiliteitsvoorwaarden van de betrokken maatregel moesten de luchtvaartmaatschappijen, om van deze maatregel te kunnen profiteren, aan hun werknemers met standplaats in Italië en aan de werknemers van derde ondernemingen die bij hun activiteiten betrokken waren, minstens het minimumloon betalen zoals dat is vastgesteld in de nationale collectieve arbeidsovereenkomst die geldt voor de luchtvervoersector en die door de op nationaal niveau als meest representatief beschouwde werkgeversorganisaties en vakbonden is gesloten (hierna: „minimumloonvereiste”).

Zonder de formele onderzoeksprocedure van artikel 108, lid 2, VWEU in te leiden, heeft de Commissie besloten om geen bezwaar te maken tegen de betrokken maatregel omdat deze verenigbaar was met de interne markt.¹

Luchtvaartmaatschappij Ryanair heeft beroep tot nietigverklaring van dit besluit ingesteld. Het Gerecht heeft het besluit van de Commissie nietig verklaard omdat de motiveringsplicht zoals neergelegd in artikel 296 VWEU niet is nagekomen.

Beoordeling door het Gerecht

Volgens vaste rechtspraak moet de Commissie in haar besluit om de formele onderzoeksprocedure niet in te leiden uiteenzetten waarom zij zich niet voor ernstige problemen geplaagd ziet bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de betrokken steun met de interne markt. Een beknopte motivering kan in dit verband volstaan, maar in het besluit moeten wel duidelijk en ondubbelzinnig de redenen tot uitdrukking komen waarom de Commissie heeft gemeend dat er geen sprake was van dergelijke problemen.

Het Gerecht is van oordeel dat dit in het onderhavige geval niet het geval is.

¹ Besluit C(2020) 9625 final van de Commissie van 22 december 2020 betreffende steunmaatregel SA.59029 (2020/N) - Italië - COVID-19: Compensatieregeling voor luchtvaartmaatschappijen waaraan de Italiaanse autoriteiten een vergunning hebben verleend.

Ten eerste merkt het Gerecht op dat de Commissie in het bestreden besluit zowel heeft verklaard dat het minimumloonvereiste onlosmakelijk met de betrokken maatregel verbonden was als dat dit vereiste niet inherent was aan de doelstelling van deze maatregel, zonder evenwel duidelijk en ondubbelzinnig weer te geven op grond van welke redenen zij tot deze dubbele verklaring is gekomen.

Ten tweede **stelt het Gerecht vast dat ook de conclusie van het bestreden besluit dat het minimumloonvereiste niet met „andere Unierechtelijke bepalingen” dan de artikelen 107 en 108 VWEU in strijd is, onvoldoende is gemotiveerd.**

In dit verband merkt het Gerecht op dat, afgezien van de artikelen 107 en 108 VWEU, de enige Unierechtelijke bepaling waaraan de Commissie dit vereiste heeft getoetst, artikel 8 van de Rome I-verordening² is, waarin bijzondere collisieregels met betrekking tot individuele arbeidsovereenkomsten zijn opgenomen. De Commissie heeft echter verzuimd om in het bestreden besluit uit te leggen op welke gronden mocht worden vastgesteld dat dit artikel, afgezien van de artikelen 107 en 108 VWEU, de enige relevante bepaling was waaraan de verenigbaarheid van het minimumloonvereiste met het Unierecht diende te worden getoetst. Bijgevolg heeft de Commissie niet duidelijk en transparant uiteengezet waarom met dit vereiste volgens haar geen „andere Unierechtelijke bepalingen” werden geschonden.

Dit motiveringsgebrek blijkt duidelijk uit het feit dat de Commissie bij haar toetsing van het minimumloonvereiste rekening heeft gehouden met een klacht van de Italiaanse vereniging van lowcostmaatschappijen (Aicarf) tegen een Italiaanse regeling waarin een minimumloonvereiste was opgenomen die vergelijkbaar was met dat van de betrokken maatregel, die volgens deze vereniging onverenigbaar was met het vrij verkeer van diensten in de zin van artikel 56 VWEU. Gelet op deze context was de Commissie des te meer verplicht om zich uit te spreken over de vraag of artikel 56 VWEU een relevante bepaling was voor de beoordeling van de verenigbaarheid van de betrokken maatregel met de interne markt.

Gelet op een en ander stelt het Gerecht vast dat de Commissie haar uit artikel 296 VWEU voortvloeiende motiveringsplicht niet is nagekomen. Het verklaart het bestreden besluit dan ook nietig.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

² Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB 2008, L 177, blz. 6).

Volg ons!

